

To: (10)(2e) - BD/DBO (10)(2e)@minjenv.nl]; Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL (10)(2e)@minjenv.nl
From: Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B
Sent: Tue 10/6/2020 9:25:42 AM
Subject: RE: Vragen RefDag
Received: Tue 10/6/2020 9:25:42 AM

(11)(1) Ik zet m zo door naar refdag

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BD/DBO <(10)(2e)@minjenv.nl>
Datum: dinsdag 06 okt. 2020 11:22 AM
Aan: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <(10)(2e)@minjenv.nl>, Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B <a.s.posthumus@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Vragen RefDag

(11)(1) en (10)(2g)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <(10)(2e)@minjenv.nl>
Datum: dinsdag 06 okt. 2020 11:19 AM
Aan: Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B <a.s.posthumus@minjenv.nl>, (10)(2e) - BD/DBO <(10)(2e)@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Vragen RefDag

Ik kan hier mee leven. (11)(1) en (10)(2g)

(11)(1) en (10)(2g)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B <a.s.posthumus@minjenv.nl>
Datum: dinsdag 06 okt. 2020 10:39 AM
Aan: (10)(2e) - BD/DBO <(10)(2e)@minjenv.nl>, Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <(10)(2e)@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Vragen RefDag

Ik heb een balans gezocht tussen jullie inbreng. Zie hieronder.
AS

- 1) Wat is de reden dat er een week na de persconferentie van vorige week maandag alsnog een overleg met de kerken heeft plaatsgehad? Tijdens de persconferentie was de boodschap toch vooral: voor kerken zijn er geen nadere regels nodig, want er is vrijheid van godsdienst en kerken zijn geen besmettingshaarden? Waarom een week later dan alsnog overleg?

Vorige week maandag rondom de persconferentie heeft er al overleg plaats gevonden tussen Grapperhaus en de verschillende religieuze koepels, waaronder het CIO. Toen zijn de maatregelen toegelicht en is besproken met de verschillende koepels dat we helaas vanwege het toenemende aantal besmettingen weer strengere maatregelen moeten nemen om het coronavirus weer onder controle te krijgen. Tijdens die overleggen is besproken om de week er na verder te spreken of er nog aanvullende inzet vanuit de religieuze organisaties nodig is.

2) In hoeverre heeft de gang van zaken in Staphorst hierbij een rol gespeeld? Bracht dat het overleg in een stroomversnelling? Zou er zonder Staphorst ook overleg gekomen zijn?

Naar aanleiding van de vele berichten over de situatie in Staphorst was er behoefte om al eerder met elkaar te spreken. Maar het overleg stond al gepland voor deze week.

3) Wat deed de kerk in Staphorst in uw optiek precies verkeerd? Kunt u aangeven aan welke voorschriften de kerk niet voldeed, welke regels of afspraken zij in uw ogen heeft geschonden, of wat haar anderszins te verwijten of aan te rekenen valt?

Het is belangrijk dat we allemaal ons steentje bijdragen in de strijd tegen het coronavirus. Daarin neemt het kabinet forse maatregelen, waarbij zoals bekend onder andere kerkdiensten zijn uitgezonderd vanwege het recht op godsdienstvrijheid. Maar zoals Grapperhaus eerder al zei; we moeten allemaal weer even extra offers brengen om het coronavirus onder controle te krijgen. Het gaat om bereidheid, vrijwilligheid en opofferingsgezindheid.

4) SGP-leider Van der Staaij stelde in reactie op het communiqué: Ik heb het gevoel dat de koers hier meer wordt bepaald door commotie dan door rijp beraad. Snijdt die opmerking in uw ogen hout? Waarom wel/niet?

Ik begrijp dat het voor velen een flinke stap terug is. En dat is het ook; het aantal besmettingen in Nederland is flink gestegen. Niemand wil u een stap terug zetten, maar we moeten wel. Deze week hebben we met elkaar aan de handrem getrokken gezien de sterk oplopende besmettingscijfers en de uitdagingen in de zorg. We hebben juist overleg met elkaar om te zien hoe we gezamenlijk verder kunnen optrekken.

5) Alles overziend lijkt het communiqué tamelijk soepel tot stand te zijn gekomen. Hoe verklaart u dat? Heeft u op de kerken moeten inpraten, of heeft u druk op ze moeten uitoefenen? Is in het overleg nog aan de orde gekomen om af te schalen naar 100 personen per kerkdienst, zoals dat aan het begin van de zomer ook enige tijd gebruikelijk is geweest?

Het opstellen van dit communiqué, maar ook de voorgaande drie communiqués, is altijd in goed gezamenlijk overleg gegaan. Grapperhaus heeft eerder in deze crisis ook zijn waardering uitgesproken voor alle religieuze koepels en hun bereidwilligheid een stap te zetten in het bestrijden van het virus.

6) Wilt u reageren op het volgende statement van prof. dr. A Huygen: „Kerken terug naar 30 aanwezigen per dienst? Volstrekt overtrokken, ongeloofwaardige overreactie, niet gebaseerd op feiten maar op de onderbuik van de T. Hoe de overheid draagvlak verspeelt bij mensen die alles hebben gedaan om besmettingen terug te dringen.”

Het is belangrijk dat we het samen doen. En het klopt dat mensen ontzettend veel gedaan, of vooral gelaten hebben om het virus terug te dringen. Maar helaas zien we het nu net zo hard weer oplaaien en moeten we spreken van een tweede golf. Dat betekent dat we weer met z'n allen even wat moeten laten, hoe moeilijk dat ook is.

7) Klopt het dat theaters en schouwburgen wel vrijstellingen mogen verlenen voor de max. 30-regel en kerken niet?

De komende tijd vindt nog verder overleg plaats met de vertegenwoordigers van de religieuze koepels.

8) De ChristenUnie pleit voor een nog deze week te houden vervolgoverleg tussen u en de kerken waarin alsnog naar de mogelijkheid voor maatwerk wordt gezocht. Kunt u op dit punt al enige toezeggingen doen?

Dat overleg stond al gepland, dat is direct vanochtend al afgesproken.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BD/DBO <(10)(2e)@minjenv.nl>

Datum: dinsdag 06 okt. 2020 9:57 AM

Aan: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <(10)(2e)@minjenv.nl>, Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B <a.s.posthumus@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Vragen RefDag

Nog enkele toevoegingen in geel.

(11(1) en (10)(2g)

Groet

reeds beoordeeld zie doc 9427712

Van: Posthumus LLM, A.S. - BD/DCOM/P&B <a.s.posthumus@minjenv.nl>

Datum: dinsdag 06 okt. 2020 08:16

Aan: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL <(10)(2e)@minjenv.nl>

Kopie: (10)(2e) - BD/DBO <(10)(2e)@minjenv.nl>, (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW <(10)(2e)@minjenv.nl>

Onderwerp: Vragen RefDag

Ha Ferd,

RefDag heeft enkele vragen gesteld, zie hieronder. Ben je akkoord mer deze beantwoording? Ik moet het om 10:30 naar RefDag mailen.

Thanks,

AS

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

11.1 (voor def. versie zie doc 14598081) en 10.2.g

11.1 (voor def. versie zie doc 14598081) en 10.2.g

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)